

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

DIREKTORAT ZA POLICIJO
IN DRUGE VARNOSTNE NALOGE

Sektor za pritožbe zoper policijo

REŠEVANJE PRITOŽB ZOPER POLICIJO

LETNO POROČILO 2015

Marec 2016

KAZALO

<i>UVOD</i>	<i>3</i>
<i>1 REŠEVANJE PRITOŽB PRI VODJI POLICIJSKE ENOTE.....</i>	<i>8</i>
<i>1.1 Poglavitne ugotovitve</i>	<i>8</i>
<i>2 REŠEVANJE PRITOŽB NA SENATU.....</i>	<i>9</i>
<i>2.1 Poglavitne ugotovitve</i>	<i>10</i>
<i>3 UKREPANJE ZOPER POLICISTE OB UGOTOVLJENEM NESKLADJU RAVNANJA S PREDPISI ALI UTEMELJENEM PRITOŽBENEM RAZLOGU</i>	<i>11</i>
<i>4 IZVAJANJE VZPOREDNIH DEJAVNOSTI</i>	<i>12</i>
<i>5 ZAKLJUČEK</i>	<i>13</i>

UVOD

Poročilo je pripravljeno na podlagi 2. odstavka 156. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 15/2013; v nadaljevanju: ZNPPol), in 3. odstavka 10. člena Pravilnika o reševanju pritožb zoper delo policistov (Uradni list RS, št. 54/2013; v nadaljevanju: Pravilnik). Pri tem so uporabljeni podatki iz dokumentarnega gradiva Sektorja za pritožbe zoper policijo Direktorata za policijo in druge varnostne naloge Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju: SPZP) in podatki iz evidence pritožb, ki jo vodi policija na podlagi 123. člena ZNPPol.

V letu 2015 je bilo zoper delo policistov vloženih 358 pritožb, kar je 11,2 % manj, kot v letu 2014 (403). Razloge za upad števila pritožb gre iskati v upadu izvedenih policijskih ukrepov na vseh področjih policijskega dela (skupaj za približno 15 %), kar je verjetno posledica stankovnih aktivnosti in vpetosti policistov v izvajanje nalog, povezanih z begunsko problematiko v drugi polovici leta 2015.

Število vloženih pritožb po letih

LETO	2011	2012	2013	2014	2015
Število vloženih pritožb	627	479	395	403	358

Graf št. 1: Število vloženih pritožb po letih

V letu 2015 je bilo **zaključenih** 366 primerov pritožb iz tega in predhodnega leta. Vodjem policijskih enot je bilo v pomiritveni postopek odstopljenih 145 (135)¹ pritožb, pri čemer je bilo 74 (63) primerov uspešno zaključenih, saj so se pritožniki strinjali z ugotovitvami in ukrepi vodje policijske enote. V 7 (8) primerih pomiritvenih postopkov pri vodji policijske enote je bilo ugotovljeno, da ravnanje policistov ni bilo skladno s predpisi. Od 71 (72) neuspešno zaključenih primerov pri vodji policijske enote se je v 33 (40) primerih postopek nadaljeval in zaključil na seji senata, 38 (32) primerov pa je bilo zaključenih brez seje senata, ker:

- so pritožniki, kljub nestrinjanju z ugotovitvami vodje policijske enote, predlagali, da se postopek zaključi² ali
- pooblaščenec ministra ni razpisal seje senata, saj je iz dokumentacije nesporno izhajalo, da so bile okoliščine preverjene v zadostni meri in je bilo dejansko stanje pravilno in popolno ugotovljeno, postopek pred senatom pa ne bi pripeljal do drugačne odločitve³.

Pooblaščenec ministra so na podlagi neuspešnih pomiritvenih postopkov ali očitkov o hujših posegih policistov v človekove pravice in temeljne svoboščine pritožnikov (neposredna obravnava pred senatom) sklicali 77 (84) sej senatov, pri čemer je senat v 18 (16) primerih odločil, da so vložene pritožbe bodisi delno ali v celoti utemeljene. V večini najzahtevnejših pritožbenih zadev, v katerih so bili obravnavani očitki hudih posegov policistov v človekove pravice ali temeljne svoboščine pritožnika, so naloge poročevalca opravljali pooblaščenec ministra iz SPZP (v 18 primerih).

178 (215) pritožbenih zadev je bilo zaključenih brez obravnave v pritožbenem postopku, ker so bile vložene prepozno, niso bile ustrezno popravljene ali dopolnjene, so jih vložile neupravičene osebe ali pa je pritožnik od pritožbe odstopil.⁴ V vseh primerih, ko pritožba ni bila obravnavana v pritožbenem postopku, je bila glede na vsebino pisanja zagotovljena obravnava zadeve v ustreznem postopku (prekrškovni postopek, predkazenski postopek...) v policijski enoti, ali pa je posameznik prejel vsebinsko obrazložen odgovor, ki mu ga je policijska enota posredovala v skladu z Uredbo o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/05, 106/05, 30/06, 86/06, 32/07, 63/07, 115/07, 31/08, 35/09, 58/10, 101/10 in 81/13).

V skoraj polovici prejetih pritožb torej te niso izpolnjevale pogojev za obravnavo v pritožbenem postopku, kar še vedno kaže na nepoznavanje namena pritožbenega postopka v smislu določil ZNPPol ter slabo poznavanje policijskih pooblastil ter obveznosti in pravic posameznikov v policijskih postopkih. Določen delež vloženi pritožb se je še vedno nanašal na nestrinjanje s predpisanimi metodami in načinom dela policije. Pritožniki se niso strinjali z dejanji policista, ki so bila izvedena v skladu s predpisi (npr. način ustavljanja vozila v cestnem prometu), kar nekaj pa je še vedno tudi pritožb, ki se nanašajo na ugotavljanje odgovornosti za domnevno storjeni prekršek, kar pa ne more biti predmet pritožbenega postopka, temveč postopka o prekršku, ki je v izključni pristojnosti prekrškovnih organov in pristojnih sodišč. V pritožbenem postopku se lahko uveljavlja nestrinjanje z dejanjem ali opustitvijo dejanja policista pri opravljanju policijskih nalog, ki lahko pomeni kršitev človekovih pravic ali temeljnih svoboščin (npr. neupravičen odvzem prostosti, nesorazmerna ali neupravičena uporaba prisilnih sredstev, komunikacija, ki se kaže v nedostojnem oz. nekorektnem odnosu policista...), ugotavljajo pa se okoliščine izvedbe policijskega postopka in uporaba policijskih pooblastil.

¹ V oklepajih so prikazani podatki za leto 2014.

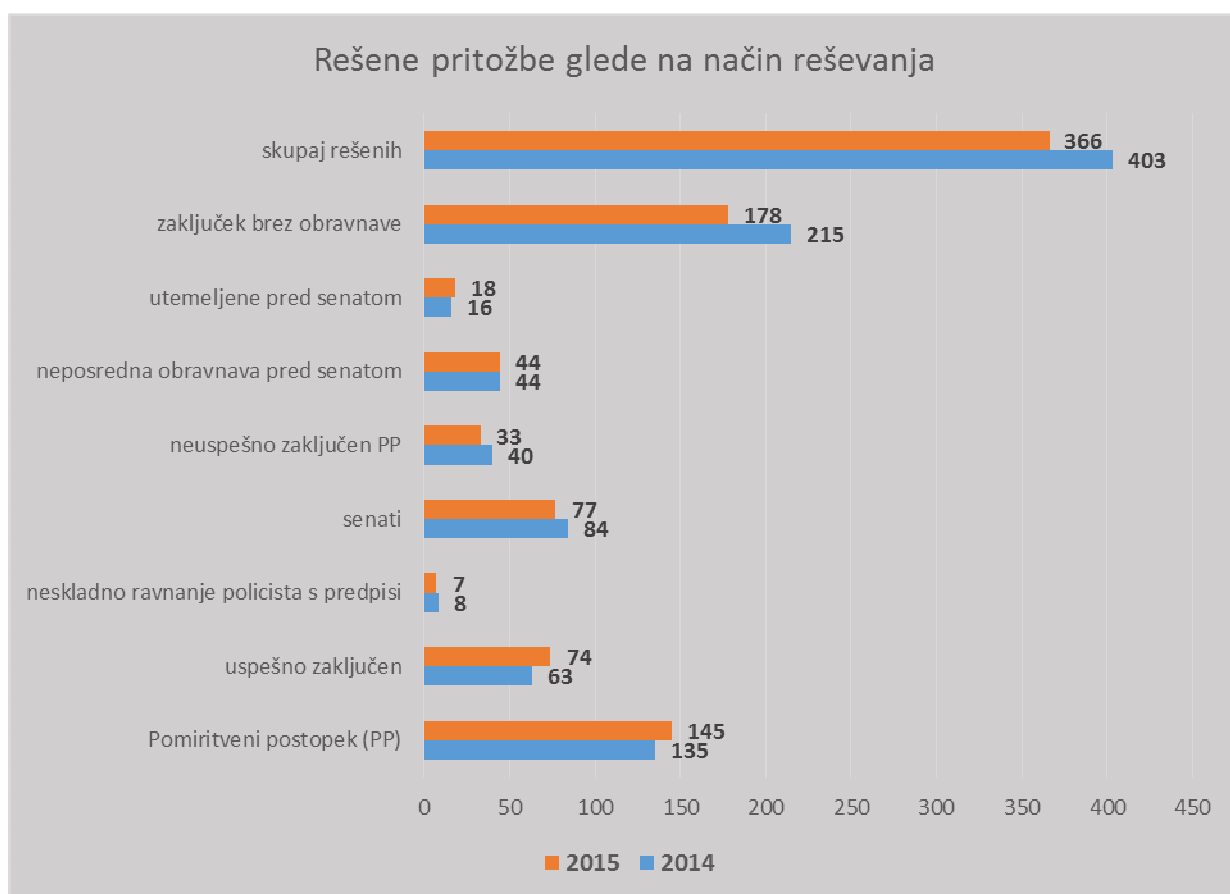
² Šesti odstavek 150. člena ZNPPol.

³ Drugi odstavek 152. člena ZNPPol.

⁴ Pogoji iz 7. odstavka 146. člena ZNPPol.

Rešene pritožbe glede na način reševanja

	2014	2015
Pomiritveni postopki	135	145
- uspešno zaključeni (150/5 ZNPPol)	63	74
... ravnanje policistov, neskladno s predpisi	8	7
Senati	84	77
- neuspešno zaključeni pomiritveni postopki (148/3 ZNPPol)	40	33
- neposredna obravnava pred senatom (148/4 ZNPPol)	44	44
-- utemeljene pritožbe, obravnavane pred senatom	16	18
Zaključek brez obravnave	215	178
SKUPAJ rešenih pritožb	403	366

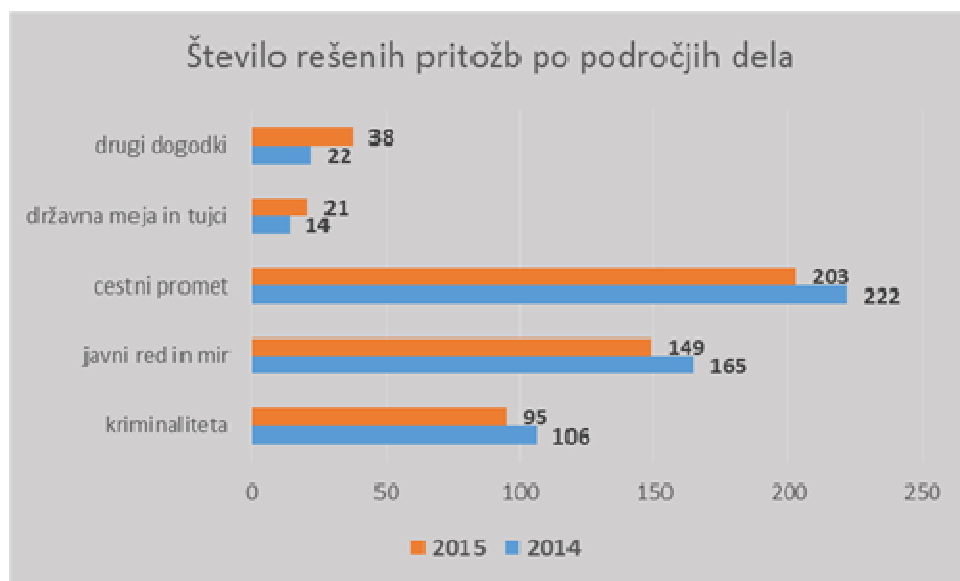
Graf št. 2: Rešene pritožbe glede na način reševanja

Glede na področje policijskega dela je bilo v letu 2015 največ vloženih pritožb, ki so se nanašale na področje zagotavljanja varnosti cestnega prometa, sledi področje javnega reda in miru, področje odkrivanja in preprečevanja kriminalitete, obravnava drugih varnostnih dogodkov ter naposled področje varovanja državne meje in obravnavanja tujcev. Delež števila vloženih pritožb po posameznih področjih policijskega dela je podoben deležu iz preteklega leta. Na podlagi predstavljenih podatkov je razvidno, da se je manj očitkov nanašalo na izvajanje nalog policije na temeljnih področjih policijskega

dela (kriminaliteta, splošne policijske naloge, cestni promet), kar je posledica uvodoma navedenega upada števila izvedenih ukrepov policije na teh področjih.

Rešene pritožbe po področjih dela policije⁵

	Kriminaliteta		Javni red in mir		Cestni promet		Državna meja in tujci		Drugi dogodki	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Število rešenih pritožb	106	95	165	149	222	203	14	21	22	38

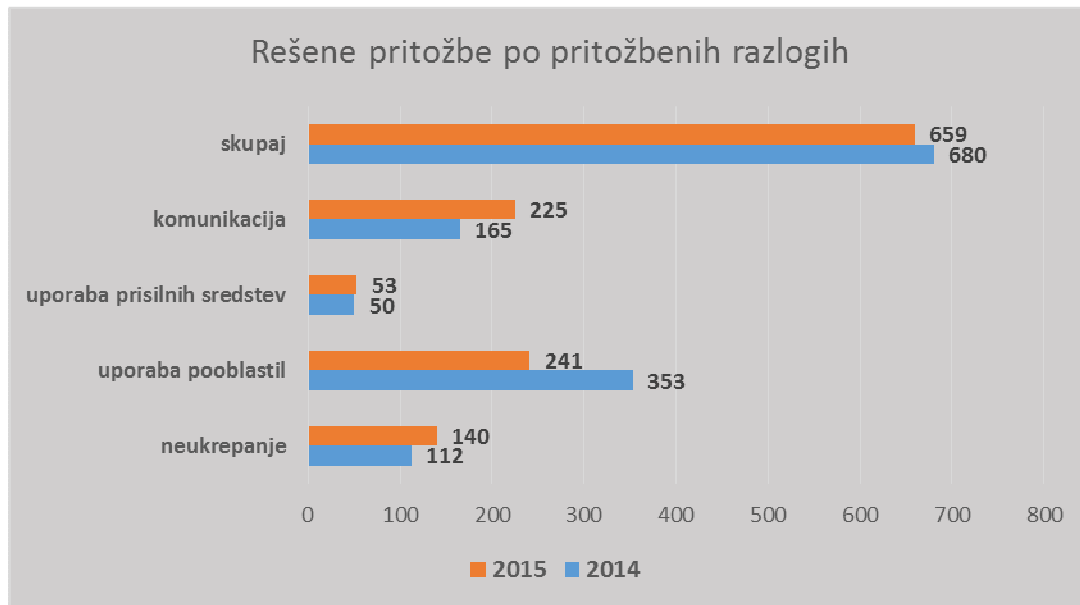
Graf št. 3: Rešene pritožbe glede na področje dela policije

Glede posameznih pritožbenih očitkov se je v letu 2015, upoštevaje kategorije možnih pritožbenih razlogov, ki jih opredeljuje 2. člen Pravilnika, največ teh nanašalo na domnevno prekoračitev oz. neupravičeno ali nesorazmerno uporabo različnih policijskih pooblastil 241 (353), nato na komunikacijo policistov, ki se kaže v nedostojnem in nekorektnem odnosu 225 (165), na domnevno neukrepanje policistov 140 (112) ter na domnevno neupravičeno ali nesorazmerno uporabo prisilnih sredstev 53 (50). Medtem, ko gre zaznati precejšen upad očitkov, uperjenih zoper izvajanje različnih pooblastil policije, na drugi strani zaznavamo pomemben porast očitkov, ki se nanašajo na neodzivnost in neprimerno komunikacijo policistov.

⁵ Ker se lahko posamezna pritožba nanaša na več delovnih področij, je seštevek števila pritožb po delovnih področjih praviloma večji od števila obravnavanih pritožb.

Rešene pritožbe po pritožbenih razlogih⁶

	Neukrepanje		Uporaba pooblastil		Uporaba prisilnih sredstev		Komunikacija		Skupaj	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
SKUPAJ rešenih pritožb	112	140	353	241	50	53	165	225	680	659

Graf št. 4: Rešene pritožbe po pritožbenih razlogih

⁶ Ker lahko posamezna pritožba vsebuje več pritožbenih razlogov, je število pritožbenih razlogov praviloma večje od števila obravnavanih pritožb.

1 REŠEVANJE PRITOŽB PRI VODJI POLICIJSKE ENOTE

Reševanje spora (pritožbe) se primarno izpelje tam, kjer je spor, nepravilnost ali nestrokovnost (nezakonitost) nastala, torej na policijski enoti, kjer dela policist, zoper katerega je bila pritožba vložena. Vodja policijske enote najprej preveri vsa dejstva v zvezi s pritožbo. Preveri tudi, če je bilo ravnanje policista zakonito, strokovno in etično, torej skladno z veljavnimi predpisi, ki določajo delo policista. Vodja nato povabi pritožnika na razgovor, na katerem ga seznanijo z ugotovitvami in morebitnimi ukrepi v zvezi z njegovo pritožbo. Če se pritožnik strinja z njegovimi ugotovitvami in ukrepi, se pritožbeni postopek zaključi s podpisom zapisnika. Gre za pomiritveni postopek. Če se pritožnik ne strinja z ugotovitvami vodje policijske enote v pomiritvenem postopku, se pritožbeni postopek lahko nadaljuje na senatu. V primeru, da iz pritožbe izhajajo očitki hudega posega policista v človekove pravice in temeljne svoboščine ali v drugih primerih iz 4. odstavka 148. člena ZNPPol, se pritožbo obravnava neposredno pred senatom.

V letu 2015 je bilo policijskim vodjem v pomiritveni postopek odstopljenih 145 (135) pritožb, pri čemer je bilo 74 (63) primerov uspešno zaključenih, saj so se pritožniki strinjali z ugotovitvami in ukrepi vodje policijske enote. V 7 (8) primerih pomiritvenih postopkov pri vodji policijske enote je bilo ugotovljeno, da ravnanje policistov ni bilo skladno s predpisi. Od 71 (72) neuspešno zaključenih primerov pri vodji policijske enote se je v 33 (40) primerih postopek nadaljeval in zaključil na seji senata, 38 (32) primerov pa je bilo zaključenih brez seje senata, ker:

- so pritožniki, kljub nestrinjanju z ugotovitvami vodje policijske enote, predlagali, da se postopek zaključi⁷ ali
- pooblaščenec ministra ni razpisal seje senata, saj je iz dokumentacije nesporno izhajalo, da so bile okoliščine preverjene v zadostni meri in je bilo dejansko stanje pravilno in popolno ugotovljeno, postopek pred senatom pa ne bi pripeljal do drugačne odločitve⁸.

Delež uspešno rešenih pomiritvenih postopkov je znašal 51 (46,7) odstotkov. Uslužbenci SPZP (pooblaščenec ministra) so v 20 (8) primerih izvedli monitoring pomiritvenega postopka, pri čemer so ugotovili, da nekateri pomiritveni postopki še vedno niso bili vodeni na ustrezni kakovostni ravni.

1.1 Poglavitne ugotovitve

Poleg statističnih pokazateljev, so pooblaščenec ministra in vodja SPZP tekoče sproti spremljali vsebino zapisnikov in pripadajoče dokumentacije o obravnavanih pritožbah pri vodjih policijskih enot, ki so jih ti bodisi po uspešnem ali neuspešnem zaključku pomiritvenih postopkov posredovali na SPZP, pri čemer se ugotavlja naslednje:

- uspešno zaključenih je več kot polovica postopkov reševanja pritožbe pri vodji policijske enote (51 %). Odstotek uspešno rešenih pomiritvenih postopkov se je nekoliko povečal, kar je posledica boljše kvalitete vodenja postopkov zaradi okrepljenega izvajanja monitoringov pomiritvenih postopkov in izvajanja usposabljanj vodij policijskih enot oz. njihovih pooblaščenecv s področja komunikacijskih in mediacijskih veščin, s čimer je treba nadaljevati. V okviru izvajanja monitoringov pomiritvenih postopkov se še vedno ugotavlja deficit komunikacijskih veščin in veščin mediacije pri izvajalcih;
- glede na vsebino pritožbenih očitkov je bilo obravnavanih več pritožb, ki so se nanašale na domnevno pomanjkljivo in nedosledno izvajanje ogledov prometnih nesreč (zlasti I. kategorije) in pomanjkljivo ugotavljanje dejanskega stanja prekrškov zoper javni red in mir;

⁷ Šesti odstavek 150. člena ZNPPol.

⁸ Drugi odstavek 152. člena ZNPPol.

- postopke pri vodji policijske enote praviloma vodijo od njih pooblašcene osebe (pomočniki komandirjev);
- iz vsebine nekaterih zapisnikov o obravnavi pritožbe pri vodji policijske enote še vedno izhaja, da se pritožniku skopo predstavijo ugotovitve dejanskega stanja in se ne izvede pomiritvenega postopka v pravem pomenu besede (mediacija). Od pritožnika se pogosto pričakuje, da bo ugotovitve vodje policijske enote sprejel kot dejstva, hkrati pa policija ni pripravljena priznati evidentne napake ter pritožniku predstaviti alternativne rešitve spora in s tem povezanih morebiti izvedenih ukrepov (opravičilo policista, opozorilo za policiste, predstavitev ugotovljene pomanjkljivosti na delovnem sestanku enote, uvedba disciplinskega postopka...).

2 REŠEVANJE PRITOŽB NA SENATU

Ko se pritožnik ne strinja z ugotovitvami vodje policijske enote v pomiritvenem postopku, se pritožbeni postopek lahko nadaljuje na senatu. Neposredno na senatu se obravnava pritožbe, ko iz vsebine izhajajo očitki hudega posega policista v človekove pravice in temeljne svoboščine ali v nekaterih drugih primerih iz 4. odstavka 148. člena ZNPPol.⁹ Pritožbo tedaj rešuje tričlanski senat, ki ga sestavljajo pooblaščenec ministra in dva predstavnika javnosti. Predstavnika javnosti na predlog lokalnih skupnosti ali organizacij civilne družbe, strokovne javnosti ter nevladnih organizacij imenuje minister za notranje zadeve.

SPZP je v letu 2015 obravnaval 77 (84) pritožb pred pritožbenim senatom Ministrstva za notranje zadeve. V skladu s pogoji, določenimi v 4. odstavku 148. člena ZNPPol, je bilo obravnavanih 44 (44) primerov pritožb zoper delo policistov neposredno pred senatom. V 33 (40) primerih so bile pritožbe obravnavane pred senatom po neuspešno zaključenem pomiritvenem postopku pri vodji policijske enote. V 18 primerih najzahtevnejših pritožbenih zadev, v katerih so bili obravnavani očitki hudih posegov policistov v človekove pravice ali temeljne svoboščine pritožnika, so naloge poročevalca opravljali pooblaščenec ministra iz SPZP (uslužbenci ministrstva).

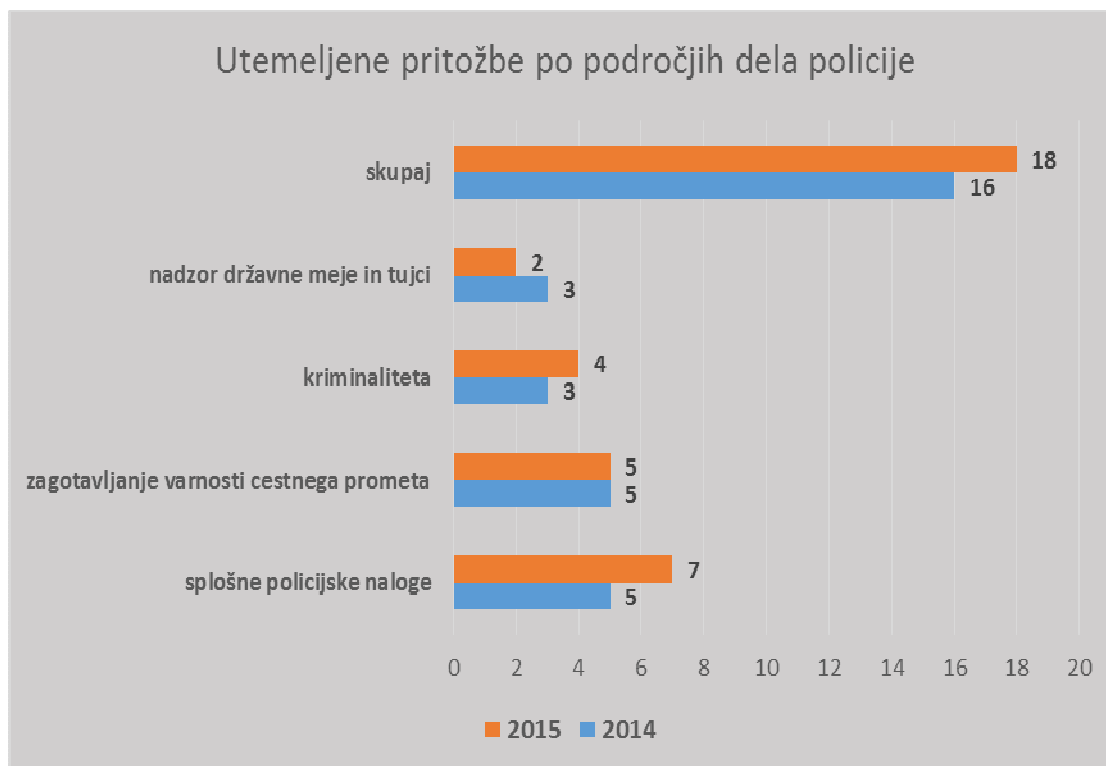
V letu 2015 je pritožbeni senat v **18 primerih odločil, da je bila pritožba zoper delo policista bodisi delno ali v celoti utemeljena**. Med utemeljenimi pritožbami jih je bilo **13 obravnavanih neposredno pred senatom** (8 zaradi očitkov hudega posega v človekove pravice ali temeljne svoboščine, 3 pritožbe tujca, ki nista prebivala na območju Republike Slovenije ter 2 pritožbi, ko je bil v policijskem postopku udeležen otrok), **5 pa po neuspešno zaključenem pomiritvenem postopku**. V primerih hudih očitkov posega policista v človekove pravice pritožnika (8 takih primerov), je šestkrat naloge poročevalca (tisti, ki ugotavlja dejansko stanje pritožbe, zbere vse dokaze in pripravi poročilo, ki ga predstavi na seji senata) izvajal pooblaščenec oz. pooblaščenka ministra (uslužbenci ministrstva), dvakrat pa inšpektor Službe direktorja Policijske uprave. V dveh

⁹ 4. odstavek 148. člena ZNPPol določa, da se neposredno pred senatom obravnava pritožba:

- če je bil v policijskem postopku, na katerega se pritožba nanaša, kdo hudo telesno poškodovan, posebno hudo telesno poškodovan ali je izgubil življenje;
- če se pritožba nanaša na policijski postopek, v katerem so bila prisilna sredstva uporabljena zoper več kot tri osebe in je nastala lahka telesna poškodba;
- če se pritožba nanaša na policijski postopek, v katerem je bilo uporabljeno strelno orožje;
- če so bili v policijskem postopku udeleženi otroci ali mladoletniki ali pripadniki narodnostnih ali etničnih skupnosti ali manjšin ali drugih ranljivih skupin;
- če so v pritožbi navedene trditve o mučenju, krutem, nečloveškem ali ponižujočem ravnanju ali kaznovanju;
- če je pritožba vložena zoper vodje policijskih enot ali vodje notranjih organizacijskih enot policije;
- če se obravnava pritožba tujca, ki ne prebiva na območju Republike Slovenije;
- v drugih primerih očitkov hudega posega v človekove pravice ali temeljne svoboščine.

primerih, ko je bilo odločeno, da je pritožba utemeljena, je bilo v fazi preverjanja dejanskega stanja pritožbe pridobljeno strokovno mnenje ustreznih strokovnih služb Policije.

Glede na področje dela policije se je največ utemeljenih pritožb nanašalo na področji splošnih policijskih nalog (7) in zagotavljanja varnosti cestnega prometa (5), nato kriminalitete (4) in področje nadzora državne meje ter tujske problematike (2). Utemeljeni pritožbeni očitki so se v 11 primerih nanašali na uporabo različnih policijskih pooblastil, v 6 primerih na opustitev dejanja policista, v 5 na komunikacijo, ki se je odražala v nedostojnem in nekorektnem odnosu policista in v 1 primeru na upravičeno in nesorazmerno uporabo prisilnih sredstev.

Graf št. 5: Utemeljene pritožbe po področjih dela

2.1 Poglavitne ugotovitve

Poleg statističnih pokazateljev, so pooblaščenca ministrice in vodja SPZP tekoče sproti spremljali obravnavanje pritožb na senatih z vidika ugotovljenih pomanjkljivosti in dobrih praks, pri čemer se ugotavlja naslednje:

- glede na število policijskih postopkov je vloženih malo pritožb, kar kaže na to, da policisti praviloma strokovno in zakonito opravljajo policijske naloge ter uporabljajo policijska pooblastila;¹⁰
- v večini primerov pritožb, iz katerih so izhajali očitki hudih posegov policistov v človekove pravice in temeljne svoboščine pritožnika, so naloge poročevalca v zvezi z ugotavljanjem dejanskega stanja

¹⁰ Kljub zmanjšanju števila ukrepov policije v letu 2015 za približno 15 % je ta (ob upoštevanju zgolj vložene kazenske ovadbe in kršitve predpisov s področij splošnih policijskih nalog, zagotavljanja varnosti cestnega prometa in varovanja državne meje ter tujske problematike) obravnavala preko 390.000 varnostnih dogodkov.

posamezne pritožbe, izvajali uslužbenci SPZP (pooblaščenici ministrice), pri čemer je senat v 8 od 18 takih primerov odločil, da je bila pritožba utemeljena;

- delež utemeljenih pritožb, obravnavanih pred senatom, je znašal 23,4 % odstotka in je v primerjavi s preteklimi obdobji relativno visok;
- med očitki, za katere je senat odločil, da so utemeljeni, je bil le en očitek, ki se je nanašal na uporabo prisilnih sredstev;
- med utemeljenimi pritožbami so se očitki pritožnikov nanašali na:
 - *opustitev zagotovitve zdravniške pomoči pridržani osebi, poškodovani v policijskem postopku (1x),*
 - *nespoštovanje človekovega dostojanstva osebe v pridržanju (1x),*
 - *nepravilen postopek za prepoznavo znakov oz. simptomov, ki so posledica prepovedanih drog v organizmu udeleženca v cestnem prometu in posledično neupravičena odreditev pridržanja (1x),*
 - *neupravičeno oz. nesorazmerno dolgo omejevanje gibanja osebe (3x),*
 - *nezakonit vstop (brez odredbe sodišča) v tuje stanovanje oz. druge prostore (1x),*
 - *neustrezno vabljenje osumljenca kaznivega dejanja na zaslišanje (1x),*
 - *neupravičena izvedba pregleda osebe in vozila (1x),*
 - *neupravičeno odrejen preizkus alkoholiziranosti in posledično neupravičeno izrečena globa za prekršek, storjen po odredbi policista (1x),*
 - *nekorekten odnos policista in opustitev izvedbe policijskih pooblastil v povezavi z obravnavo prometne nesreče I. kategorije ter posledično neupravičena uporaba prisilnih sredstev (1x),*
 - *nepravilno postopanje policistov pri zavarovanju izvršitve izdanih plačilnih nalogov na mejnem prehodu (1x),*
 - *kršitev pravice do izjave v prekrškovnem postopku (1x),*
 - *neprimerno vročanje plačilnega naloga, izdanega zaradi kršitve javnega reda in miru (1x),*
 - *kršitev pravice do vpogleda v spis upravičeni osebi (1x),*
 - *opustitev ustrezne obravnave suma storitve kaznivega dejanja (1x),*
 - *opustitev takojšnjega interveniranja ob prejeti prijavi interventnega dogodka (2x),*
 - *opustitev obveščanja policijskih enot o ukrepih, ki jih je bilo treba izvesti na podlagi razpisa iskanja osebe (1x),*
 - *ukrepanje policista v zadevi, ki ni v pristojnosti policije (1x),*
 - *neprimerna komunikacija policista med postopkom na mejnem prehodu (1x).*

3 UKREPANJE ZOPER POLICISTE OB UGOTOVLJENEM NESKLADJU RAVNANJA S PREDPISI ALI UTEMELJENEM PRITOŽBENEM RAZLOGU

Policija je v vseh primerih utemeljenih pritožb ali ob ugotovljenem neskladju ravnanja policista s predpisi v pomiritvenem postopku ministrstvu poročala o sprejetih in izvedenih ukrepih. V 36 primerih so bili z vpletenimi policisti opravljeni opozorilni razgovori, primeri pa so bili tudi predstavljeni vsem policistom enot, v katere so razporejeni policisti, zoper delo katerih je bila vložena pritožba, bodisi v okviru delovnih sestankov ali pa dnevno, ob napotitvah policistov na delo. V nobenem primeru ni bil uveden postopek ugotavljanja disciplinske odgovornosti policista. V 4 (3) primerih, ko je bilo v

pritožbenem postopku ugotovljeno, da obstajajo razlogi za sum, da je policist s svojim ravnanjem utegnil storiti kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, pa je bil o tem obveščen Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili na Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije.

Kljub doslednejšemu izvajanju ukrepov ob ugotovljenih policijskih deviacijah je še vedno moč zaznati težnjo policijskih vodij na lokalnem in regionalnem nivoju, da ob očitkih, ki jih državljani naslavljajo na delo policistov, skušajo z različnimi metodami tolmačenja opravičiti ravnanja policistov, četudi ta niso bila najbolj pravilna. Temu primerne so tudi reakcije vodstev policijskih enot v odnosu do policistov (ukrepi) ter njihov skupen odnos do področja reševanja pritožb. Tudi v bodoče bo zato veliko pozornosti potrebno nameniti v prvi vrsti neodvisni, nepristranski in strokovni obravnavi pritožb ter krepiti zavedanje vloge državlanskega nadzora nad postopki policistov in na podlagi ugotovitev dolgoročno stremeti k dodatnemu izboljšanju kvalitete izvajanja policijskih nalog.

4 IZVAJANJE VZPOREDNIH DEJAVNOSTI

V SPZP je bilo v letu 2015 poleg rednih nalog izvedenih vrsto dodatnih aktivnosti. Delo na področju reševanja pritožb zoper delo policistov je tudi v tem obdobju označevalo prizadevanje za izboljšanje kakovosti vseh faz pritožbenega postopka ter za čim bolj neodvisno, strokovno in objektivno reševanje pritožb. Na podlagi izhodišč za delo SPZP, ki so bila sprejeta ob ugotovitvah letnega poročila o reševanju pritožb za leto 2014, je bilo v letu 2015 izvedenih več aktivnosti z namenom zagotavljanja ustrezne transparentnosti pritožbenega postopka (predstavitev letnega poročila o reševanju pritožb in knjižice »Kaj moramo vedeti o policijskih postopkih« na tiskovni konferenci; predstavitev pritožbenega postopka v medijih; ponatis vloženke »Pritožbe zoper delo policistov«; mesečna objava povzetkov odločitev pritožbenega senata na spletni strani ministrstva; aktivno sodelovanje predstavnikov SPZP na 16. Dnevnih varstvoslovja Fakultete za varnostne vede). Policiji je bilo v edukativne namene v mesecu februarju posredovano gradivo Primeri utemeljenih pritožb v letu 2014, z namenom izboljšanja kvalitete pomiritvenih postopkov pa je SPZP aktivno sodeloval pri izvajanju usposabljanja policije s področja komunikacijskih in mediacijskih veščin, namenjenega policistom, ki vodijo pomiritvene postopke. Usposabljanje je bilo izvedeno na dveh policijskih upravah in se bo v tekočem letu nadaljevalo na preostalih. Uslužbenci SPZP so izvedli tudi 20 monitoringov pomiritvenih postopkov. Vodja SPZP je aktivno sodeloval pri nadzoru, ki ga je Generalna policijska uprava na področju reševanja pritožb izvedla na Policijski upravi Novo mesto. V večini primerov (18), obravnavanih neposredno na sejah senata zaradi očitkov o hujših posegih v človekove pravice, so naloge poročevalca opravljali pooblaščenci ministrice (uslužbenci ministrstva) iz SPZP.

V okviru normativne dejavnosti ministrstva so uslužbenci SPZP sodelovali pri pripravi izhodišč za predvidene spremembe in dopolnitve ZNPPol ter Zakona o organiziranosti in delu v policiji. Vodja SPZP je aktivno sodeloval tudi pri prenovi statističnega poročanja na podlagi evidence pritožb policije.

V okviru drugih strokovnih nalog s področja pritožb zoper delo policistov je bila Generalna policijska uprava tekoče obveščena o vseh nepravilnostih, ugotovljenih v pritožbenih postopkih, kot tudi o ugotovljenih dobrih praksah.¹¹

¹¹ Ugotovitve SPZP izhajajo iz več dokumentov, posredovanih Policiji, in sicer: dokument, št. 092-445/2015/1 (142-06), 13. 11. 2015; dokument št. 2600-114/2015/6 (142-09), 1. 4. 2015; dokument, št. 260-137/2015, 10. 4. 2015; dokument, št. 2600-137/2015/1 (142-01), 24. 3. 2015; dokument, št. 2600-295/2015, 4. 8. 2015; dokument, št. 2600-246/2015, 4. 8. 2015; dokument, št. 2600-156/2015, 28. 5. 2015; dokument, št. 2600-131/2015/6, 4. 5. 2015.

Na podlagi ugotovljenih sistemskih pomanjkljivosti na področju izvajanja policijskih pooblastil (obravnavane so bile tri pritožbe zoper delo policistov, iz katerih so izhajali očitki hudih posegov v človekove pravice in temeljne svoboščine posameznikov v povezavi s postopki policistov pri ugotavljanju psihofizičnega stanja udeležencev v cestnem prometu ter izvajanju drugih, s tem povezanih policijskih pooblastil (npr. pridržanje po določilih 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa; Uradni list RS, št. 82/13, v nadaljevanju: ZPrCP)) so bile Policiji posredovane ugotovitve SPZP ter predlagana izvedba ustreznih ukrepov za odpravo pomanjkljivosti.¹² V okviru izvedenih ukrepov, o katerih je poročala policija, so bile vse policijske enote seznanjene z ugotovitvami SPZP, ustrezno pa je bil posodobljen tudi Priročnik za izvajanje postopkov v cestnem prometu ter zagotovljena dosledna implementacija sprememb v praksi.

Uslužbencem SPZP so bile predstavljene ugotovitve vseh nadzorov, ki so jih v letu 2015 nad delom policije izvedli uslužbenci Sektorja za sistemsko usmerjanje in nadzor policije Direktorata za policijo in druge varnostne naloge Ministrstva za notranje zadeve. Hkrati so uslužbenci SPZP aktivno sodelovali pri pripravi načrta predvidenih nadzorov v letu 2016, med katerimi nekateri temeljijo na ugotovitvah iz pritožbenih postopkov.

V okviru mednarodnega sodelovanja se je vodja SPZP udeležil 15. letne konference EPAC (evropske partnerice proti korupciji), ki je med 18. 11. in 20. 11. 2015 potekala v Parizu. V okviru konference je bilo predstavljenih več modelov reševanja pritožb zoper policijo, udeleženci iz različnih držav pa so med seboj izmenjali izkušnje na tem delovnem področju.

Sodelovanje z Varuhom človekovih pravic ter drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami s področja varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin je bilo dobro. Navedene institucije so bile v več pritožbenih zadevah zaprosene za strokovna mnenja, njim pa so bila posredovana mnenja in odgovori na vprašanja in pobude. Uslužbenci SPZP so dosledno odgovarjali tudi na vsa zaprosila in vprašanja posameznikov s tega področja.

5 ZAKLJUČEK

Na podlagi ugotovitev, ki izhajajo iz spremljanja izvajanja pomiritev postopkov in aktivnosti, izvedenih v okviru obravnave pritožb na pritožbenih senatih, je ministrstvo Policiji ob posredovanju letnega poročila o reševanju pritožb za leto 2015 posredovalo konkretna priporočila. Ta se nanašajo zlasti na krepitev zavzetega, prijaznega in spoštljivega odnosa policistov do strank v policijskih postopkih, dosledno ugotavljanje dejanskega stanja obravnavanih prekrškov in spoštovanje procesnih pravil prekrškovnega postopka (pravica do izjave kršitelja, vročanje plačilnega naloga, ...), usposabljanje policistov s področja policijskih pooblastil, s poudarkom na pooblastilih, s katerimi se omejuje gibanje in osebna svoboda oseb ter na nadaljevanje usposabljanj policistov, ki vodijo pomiritevne postopke s področij komunikacijskih in mediacijskih veščin.

¹² Dokument, št. 007-334/2015/1 (142-03), 27. 7. 2015.